miljöpartiet de gröna

Vänsterpartiet

Interpellation om hemlöshet och kommunens bostadsförsörjningsansvar

Till Lisbeth Asp Fransson (M), ordförande i individ- och arbetsmarknadsnämnden i Tranås kommun

I Tranås Tidning den 13 oktober 2026 uppmärksammas situationen för människor som lever i hemlöshet i vår kommun. Samtidigt som temperaturen sjunker och vintern närmar sig framkommer uppgifter om att kommunen inte ser möjligheter att prioritera särskilda insatser för hemlösa.

Nämndens ordförande uttalar i artikeln att det inte ligger på kommunens ansvar att hjälpa hemlösa specifikt och hänvisar bland annat till kommunens ansträngda ekonomi.

Detta väcker frågor om såväl kommunens lagstadgade ansvar som dess politiskt beslutade ambitioner.

Enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400) har kommunen det yttersta ansvaret för att enskilda får de insatser de behöver. Det innebär inte någon generell skyldighet att tillhandahålla permanenta bostäder, men däremot ett ansvar att pröva människors individuella behov av stöd och hjälp. Utöver den hänvisningen kan vi lägga till

- 6 kap. 1 §: Socialnämnden ska vara väl insatt i levnadsförhållandena i kommunen.
- 6 kap. 3 §: Socialnämnden ska bedriva uppsökande verksamhet och bidra till att skapa förutsättningar för goda levnadsförhållanden.
- 11 kap. 1 §: Rätten till insatser för personliga behov när den enskilde inte kan tillgodose behoven själv eller få dem tillgodosedda på annat sätt.

Den 15 september 2025 antog kommunfullmäktige Tranås kommuns bostadsförsörjningsprogram för 2025–2035. I programmet (sidan 43) anges uttryckligen målet att ingen invånare ska behöva leva i akut hemlöshet.

I programmet behandlas också olika möjligheter att motverka hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden, däribland Bostad först och kommunala hyresgarantier.

Mot bakgrund av att människor fortfarande lever i hemlöshet i Tranås finns anledning att fråga hur kommunens beslutade mål omsätts i praktisk handling.

Civilsamhället och kyrkorna gör betydelsefulla insatser för människor i utsatthet, men deras engagemang kan inte ersätta kommunens lagstadgade ansvar.

Mot denna bakgrund vill vi ställa följande frågor:

Kommunens beslutade mål: Hur arbetar individ- och arbetsmarknadsnämnden konkret för att bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges mål om att ingen invånare ska behöva leva i akut hemlöshet, och vilka åtgärder har vidtagits sedan bostadsförsörjningsprogrammet antogs?

Hemlöshetens omfattning: Har nämnden en aktuell kartläggning av hur många människor som lever i akut hemlöshet i Tranås, och om en sådan saknas, avser nämnden att ta initiativ till en kartläggning?

Akuta insatser under vintern: Vilken beredskap och vilka konkreta boendealternativ finns för personer som saknar tak över huvudet när vinterkylan kommer, och hur säkerställs att människor i akuta situationer får sina behov prövade?

Bostad först och förebyggande arbete: Vilka överväganden ligger bakom att kommunen valt att avvakta med Bostad först, och är nämnden beredd att ta initiativ till en förnyad prövning av metoden eller andra långsiktiga lösningar mot hemlöshet?

Lagstadgat ansvar och ekonomi: Hur säkerställer nämnden att kommunens ekonomiska situation inte begränsar enskildas möjlighet att få de insatser de har rätt till enligt socialtjänstlagen?

Uppföljning och ansvar: Hur följs bostadsförsörjningsprogrammets mål om att motverka akut hemlöshet upp, och vilka ytterligare åtgärder anser nämndens ordförande behövs för att målet ska kunna uppnås?

Hemlöshet handlar inte enbart om att sakna en bostad. Det handlar om trygghet, hälsa, människovärde och möjligheten att vara delaktig i samhället.

När kommunfullmäktige har beslutat att ingen invånare ska behöva leva i akut hemlöshet måste vi också kunna redovisa vad vi gör för att förverkliga det målet.

Och ett politiskt antaget mål måste rimligen betyda något även i praktiken. Annars riskerar våra styrdokument att bli vackra ord utan verkligt innehåll.

Tranås, 13 oktober 2026

Palle Rosén
Miljöpartiet de gröna

/

Martin Öhman
Vänsterpartiet